

סיכומי הדינים העולים ממסקנת הגמרא

דף היומי

גיטין דף נ"א למסקנא

דף נ"א ע"א

א. הגזול שדה ומכרה לאחר, וזרעה וצמחה ועשתה פירות, ובא נגזל וגבאה עם פירותיה מן הלוקח, משלם ללוקח רק דמי היציאה. והלוקח חוזר וגובה מן המוכר דמי הקרקע מנכסים משועבדים, שכתב לו שטר מכירה באחריות והיא מלוה בשטר. ואת הפירות גובה מנכסים בני חורין ולא ממשועבדים. וכן אם השביחה הלוקח בנטיעת אילנות או טייבה בזבל ודיירה, אין גובה ממשועבדים. ועל זה אמרו: אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות, מנכסים משועבדים. וכן אין מוציאין למזון אשה והבנות, מנכסים משועבדים.

ונחלקו בטעם דין זה: (א) יש מפרשים לפי שאינם כתובים בשטר (וחיוב אחריות שפירש בשטר גם על הפירות אין לה קול, שלא היו הפירות בשעת כתיבת השטר, ודינם כמלוה על פה). וגם מזון האשה והבנות אע"פ שהם ככתובים משום תנאי בית דין, כך היה התנאי שיהיו כתובים אצל בני חורין ולא אצל משועבדים, שאין לך אדם הרוצה ליקח שדה מחבירו אם מזון אשתו ובניו חוזרים עליו עולמית. (ב) יש מפרשים לפי שאין קצובין. ונסתפקו לשיטתו אם רק משום שאין קצובין, ואילו היו קצובים גובה ממשועבדים גם בלא שטר, או שטעמו משום שאין קצובין וגם אין כתובין. (ג) יש מפרשים הטעם לאכילת פירות ושבח קרקעות, לפי שהלוקח השני קנה השדה

המשועבדת (לראשון שקנה שדה גזולה), קודם שהשביח הראשון את שבחו. אבל אם קנאה לאחר שהשביח, גובה ממנו גם שבת.

ב. מי שמת והניח בנים ובנות, הבנות ניוזנות מנכסי האב עד שעת בגרות או עד זמן נישואין, ואז נוטלים עישור נכשים לפרנסת נדוניה שלהם. אם הניח שתי בנות ובן, וקדמה הראשונה ונטלה עישור נכסים, ולא הספיקה שניה לגבות את הפרנסה עד שמת הבן, ונפלה הירושה שאצל הבן לשתיהן. י"א שהשניה איבדה עישור נכסים לפרנסה, וחולקים את הירושה בשוה. ויש אומרים שטיטול עישור לנדוניה, ולאחר מכן יחלקו את השאר.

ג. מכר האב את הנכסים, מוציאין מן הלקוחות עישור לפרנסת הבת, אע"פ שלמזונות אין מוציאין. לפי שהן קצובים, וגם יש קול משמת האב שהבת נוטלת עישור נכסים, וכאילו כתובים בשטר.

ד. הנושא את האשה, ופסקה עמו לזון את בתה חמש שנים, וגירשה בתוך חמש שנים, ונשאת לאחר ופסקה עמו כמו כן, חייבים שניהם לזונה חמש שנים, אחד זנה והשני נותן לה דמי מזונות. מתו שניהם, בנותיהן שהיו להם ממנה, ניוזנות מנכסים בני חורין, אבל בת אשתו שהתנה עליה נזונת ממשועבדים. י"מ גם בלא קנין לפי שמוזנותיה קצובין. וי"א רק אם קנו מידו, והם ככתובים בשטר כי סתם קנין לכתובה עומד, אבל הבנות שנוטלים גם בלא הקנין, אין נוטלים ממשועבדים אפילו קנו מידו, כיון שהוא חייב להם משום תנאי בית דין, חוששים שהתפיס להם מעות קודם מותו.

דף נ"א ע"ב

א. המוצא מציאה והוא מודה במקצת, לא ישבע משום תיקון העולם. ולרבי אליעזר בן יעקב אם תבעו ברי, נשבע. ולפיכך: האומר לחבירו ברי לי שמצאת שני כיסין קשורין שלי, והלה אומר לא מצאתי אלא אחד, לר"א בן יעקב נשבע כדין מודה במקצת. אמר לו: שני שוורים קשורין מצאת לי, והלה אומר לא היה אלא אחד, אינו נשבע, כי השוורים מתנתקים זה מזה, ואין זו טענת ברי. ואם השיב לו מצאתי שנים והחזרתי לך אחד, נשבע. שהרי הלה ברי שלא החזיר לו.

ב. האומר לחבירו (בלא שהלה תובעו) מנה לאביך בידי והאכלתיו פרס, אינו נשבע, שהרי משיב אבידה הוא.

ג. ואם היורש תבעו, לחכמים אפילו אם היה גדול אינו נשבע, כי אע"פ שאין אדם מעיז לכפור לאדם לגמרי, לבנו מעיז, וכיון שלא העיז משיב אבידה הוא. ולרבי אליעזר בן יעקב גם אם היה קטן נשבע, כי גם בבנו אינו מעיז. ואע"פ שאין נשבעין על טענת קטן, היינו כשטוענו אני הפקדתי לך שנאמר כי יתן איש, אבל קטן הבא בטענת אביו נשבעין לו.

ד. מפני מה אמרה תורה מודה מקצת הטענה ישבע, חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו ולכך אין יכול לכפור, והיה רוצה להודות בכולו, אלא שמתמט עד שיהיו לו דמים, והטילה עליו תורה שבועה כדי שיודה לגמרי.

לומד יקרו אם לדעתך יש טעות בחומר, שגיאת כתיב, או כל הערה אחרת לשיפור התקציר, לטובת הכלל, דווח למערכת באמצעות שליחת

[דואר לכתובת: 7600235@gmail.com](mailto:7600235@gmail.com)

יש לציין מסכת, דף, ועמוד. תודה.

© כל הזכויות שמורות למערכת "הדף היומי למסקנא". אין להפיץ ו/או לעשות כל שימוש מסחרי בחומר. להצטרפות שלחו דואר לכתובת:

7600234@gmail.com